

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Środa, dnia 8 marca 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.,
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Kłopoty Anglii.

Z powodu zarekwirowania przez Portugalję niemieckich statków handlowych zachodzi potrzeba omówienia spraw przewozowych morskich, które wyjaśniają znaczenie tego kroku rządu portugalskiego.

Przedewszystkiem należy sobie uprzytomnić, że wskutek uzbrojenia wielu okrętów i wcielenia ich do floty wojennej w charakterze krążowników pomocniczych, wskutek zajęcia pokaźnej liczby okrętów specjalnie dla transportów wojskowych, a wreszcie wskutek znacznych strat, spowodowanych przez niemieckie łodzie podwodne, odczuwa Anglja dotkliwie brak okrętów. Kwestja rozporządzalnego tonnage'u czyli pojemności posiada dla zależnej od dowozu Anglii pierwszorzędne znaczenie. Niedawno temu ubolewały nawet „Timesy“, że każdy wysłany na front żołnierz stanowi dla W. Brytanji odpowiednią stratę rozporządzalnej pojemności okrętowej, z chwilą bowiem kiedy żołnierz wyrusza na kontynent, zachodzi potrzeba zaopatrywania go w amunicję i żywność, co oczywiście obciąża morskie środki przewozowe.

Cały szereg przepisów skierowany jest do usunięcia tego braku. Zakazano więc dowozu wszelkich produktów zbytku, ograniczono dowozowym ulegają, nawet artykuły pierwszej potrzeby, których kraj posiada na razie zapas dostateczny. Dla ścisłości musimy zaznaczyć, że przepisy te mają cel podwójny, mianowicie jednocześnie z usunięciem przeciążenia transportowego mają one wpłynąć na poprawę bilansu handlowego Anglii, a co zatem idzie, na utrzymanie kursu banknotów na dotychczasowej idealnej wysokości.

Sprawy komunikacji morskiej mają olbrzymie znaczenie i dla innych państw. Wskutek osłabienia angielskiej floty handlowej robią świetne interesy na transporcie towarów floty handlowe innych państw morskich, jak Norwegii, Holandji, że pominiemy już Stany Zjednoczone. Dywidendy towarzystw przewozowych są niesłychane, spekulacja ich papierami przybiera tak zatrważające rozmiary, że rządy musiały energicznie wystąpić przeciwko tej spekulacji. Jednocześnie rozwija się ogromnie budowa świeżych okrętów, naprz. pojemność zbudowanych w 1915 r. w Holandji statków była dwakroć z górą wyższą, niż w roku poprzednim.

Brak okrętów oraz wysoka stawka ubezpieczeniowa z powodu znacznego niebezpieczeństwa dla żeglugi ze strony łodzi podwodnych i min, wpływa oczywiście na niezwykłą drożyznę frachtów morskich.

W niektórych wypadkach wywołuje nawet ta drożyzna poważne zakłócenie normalnych stosunków gospodarczych całych krajów. Włochy naprz. otrzymywały zwykle, jak wiadomo węgiel z Anglii, koszta przewozu morzem były nieznaczne, obecnie jednak wskutek podrożenia frachtów podskoczyły ceny węgla

tak niebywale, że wywołało to groźne przesilenie w całym przemyśle włoskim. Włochy zwróciły się nawet z tego powodu do Anglii z żądaniem, by zarekwirowała okręty, wożące węgiel do Włoch, i by dostawa odbywała się na rachunek państwa po cenach kosztu.

Anglja nie uważała jednak za wskazane pozbawiać swej żeglugi dochodów i żądaniu Włoch odmówiła. Jest to podobno jedna z przyczyn ochłodzenia stosunków między tymi dwoma sojusznikami.

Gdyby się koalicji udało wciągnąć również Stany Zjednoczone w wir wojny, to bodaj najważniejszą korzyścią jej byłoby pozyskanie niemieckich okrętów handlowych, które obecnie są unieruchomione w portach amerykańskich.

Powracając do zarekwirowanych w Portugalji okrętów niemieckich, które podług wiadomości agencji telegraficznych oddane zostały do dyspozycji admiralicji, to krok ten ze strony Portugalji nastąpił pod naciskiem Anglii. Trudno oczywiście odgadnąć, jakie kompensaty otrzymała Portugalja, jest jednak bardzo możliwe, że młoda i istniejąca swego niepewna Rzeczpospolita, otrzymała od Anglii przyrzeczenie rezygnacji Manuela, który przebywa na dworze angielskim i jest od niego zależnym.

E. S.

Import i eksport angielski.

Ze sprawozdań pisma angielskiego „Economist“ dowiadujemy się o niepomyślnym stanie niektórych gałęzi przemysłu. Szczególnie smutnie przedstawia się podobno położenie przemysłu włókiennego, w pierwszym rzędzie bawełnianego. Eksport towarów bawełnianych, który w roku 1913 wynosił 7 milionów metrów wartości 125 milionów funtów szterlingów, spadł w roku 1915 do 4 i pół miliona metrów wartości 86 milionów funtów.

Przyczyny tego przesilenia są bardzo różnorodne, przedewszystkiem więc trudności przewozowe i drożyzna frachtów umożliwia konkurentom skuteczne współzawodnictwo na zewnętrznych rynkach angielskich, niektóre rynki zbytu są zupełnie odcięte na razie, wyrób wielu artykułów jest uniemożliwiony wskutek braku barwników itd.

Rząd angielski stara się zresztą usilnie o rozwinięcie młodego jeszcze w Anglii przemysłu barwników sztucznych, rzecz prosta jednak iż dotychczasowe rezultaty są skromne. Przyszłość natomiast przyniesie prawdopodobnie emancypację Anglii od niemieckiej wytwórczości chemicznej, tembardziej, że obfituje ona w odnośne materiały surowe.

Przechodząc następnie do rozpatrzenia spraw dowozowych, wskazuje „Economist“ na tę okoliczność, że aczkolwiek ilość dowiezionych produktów spożywczych zmniejszyła się, to jednakże ogólna ich wartość wzrosła znacznie, co się tłumaczy oczywiście drożyzną. Najmniej zdrożało masło, bo zaledwie o 16 proc., ser i jajka o 24 proc., mięso zdrożało o 40

proc., pszenica o 50 proc., mąka pszenna o 44 proc., najbardziej zaś zdrożał owies, bo 65 proc., przeciętna zaś zwyżka cen artykułów spożywczych wynosi około 30 proc.

Widzimy więc, że drożyzna tłumaczy się jedynie podwyższeniem taryfy przewozowej i ubezpieczeniowej, nie zaś brakiem produktów wyrażało się cyfrą 30 proc., byłibyśmy zdaje się wszyscy bardzo radzi. (es)

Wokół wojny.

Polska w posiadaniu niemieckiem.

Pod takim nagłówkiem zamieścił „Temps“ dłuższy artykuł, polemizujący z „Norddeutsche Alg. Ztg.“ w sprawie dowozu żywności do Polski, zajętej przez wojska niemieckie. Autor artykułu jest najdokładniej obeznany ze sprawami, panującymi w Królestwie Polskiem i powołuje się na „Nowy Kurier Łódzki“, na „Nową Reformę“ i wreszcie na „Kurjer Lwowski.“ (WAT).

Sven Heddin u cesarza austriackiego.

Znany podróżnik szwedzki Sven Heddin, opisując swą audjencję u Franciszka Józefa, zaznacza między innymi:

„Wszyscy wiedzą, że czcigodny starzec używał wszelkich środków, żeby nie dopuścić do wojny. Obecnie interesuje się silnie wszelkimi szczegółami wojny

„Dzień pracy ma ułożony jak Hindenburg. Spać się kładzie o 8-ej wieczorem, wstaje o 4-ej rano. Odżywia się bardzo skromnie. Lubi przedewszystkiem samotność.

„Gdy wszedłem, cesarz przechadzał się po pokoju. Potem usiadł przy biurku i wskazał mi krzesło.

„Gdy zacząłem mówić o Kołomyi i Bukowinie, cesarz z zaciekawieniem zapytał, czy widziałem generała Pflauzer-Baltina. Mówił też z wielkiem uznaniem o naczelniku sztabu generalnego v. Hetzendorfie.

„To, co cesarz mówił o Włoszech musi pozostać tajemnicą.

„Gdy wspomniał, że wszyscy modlą się o jego zdrowie, odrzekł:

— Tak, ale starość to choroba nieuleczalna“.

Brandes — przyjacielem francuzów.

„Temps“ ogłasza list krytyki duńskiego do pisarza francuskiego Louis Forest'a. Między innymi pisze Brandes: „Proszę pana być pewnym, iż moja sympatja jest po stronie francuzów. Ostatnio zaczęła mię francuska prasa zaczepiać, jak to czyniła w początku wojny prasa niemiecka. Wojna obecna ma między innymi ujemnymi i ten skutek, że uważa za zbrodnię niezależne myślenie.

Z pod jarzma kapitulacji.

Obecna wojna europejska, która nie doprowadziła jeszcze do ostatecznych rezultatów, w niektórych państwach spowodowała już ważne i zasadnicze zmiany.

Mam na myśli zniesienie kapitulacji w Turcji.

System kapitulacji („regime de capitulations“) polega na tem, że cudzoziemcy korzystają z całego szeregu swobód osobistych i majątkowych, i są w wielu względach niezależni od władzy lokalnej.

System ten jest w mocy w państwach wschodnich, niechrześcijańskich („etats hors de cretienté“), a więc w Turcji, Egipcie, Chinach, Maroku i t. d. oraz w niektórych państwach chrześcijańskich, a mianowicie w Abisynji i Bułgarii (do ostatnich czasów). Jednakowoż Japonja uniknęła tego systemu i wszystkich jej mieszkańców, bez względu na poddaństwo obowiązuje prawo i instytucje japońskie.

W Syamie system kapitulacji zaczyna powoli zanikać.

Z powodu że Turcja, korzystając z obecnej wojny, zrzuciła z siebie jarzmo kapitulacji, i ustrój ten w Państwie otomańskim przechodzi do historii będzie ciekawem bliższe przyjrzenie się temu ograniczeniu władzy lokalnej.

Regime de capitulations opiera się na szeregu traktatów, zawartych z państwami europejskimi. Traktaty te nazwane były „kapitulacjami“ i dopełnione są szeregiem dodatkowych, późniejszych umów.

Pochodzenie systemu kapitulacji w Turcji jest następujące: Przed przyjściem Turków do Europy Bizancjum protegowała istnienie gmin (kolonji) cudzoziemskich na własnym terytorjum. (Naprz. znakomita gmina wenecka w Konstantynopolu). Gminy te posiadały szeroką autonomję, własne sądy i policję, pocztę i t. d. Gdy w r. 1453 Turcy zajęli Konstantynopol stan rzeczy pozostał niezmienny. W końcu wieku XVII-go i w w. XIX-tym ilość cudzoziemców w Turcji zaczyna się zwiększać, gminy stają się mniej jednolite i powoli rozpierzchają się. Lecz mimo to, prawa, nadane gminom cudzoziemskim pozostają w sile, i cudzoziemcy nadal z nich korzystają.

Teraz przyjrzyjmy się, na czem polega system kapitulacji w Turcji.

1. Cudzoziemcy korzystają z prawa nietykalności mieszkańca. Władze otomańskie nie mają prawa wejść do mieszkania cudzoziemca w celu aresztowania lub rewizji bez asystencji konsula państwa, do którego należy cudzoziemiec.

2. Cudzoziemcy korzystają z prawa swobody cyrkulacji znaczy to, że mogą swobodnie zmieniać miejsce zamieszkania, bez specjalnego zezwolenia.

3. Cudzoziemcy posiadają swobodę handlu wewnętrznego i zewnętrznego.

4. Państwa cudzoziemskie regulują taryfę przywozową. W obecnej dobie maximum cłowe nie może wynosić więcej niż 11 proc. ad valorem.

5. Państwa cudzoziemskie mają w swych rękach zarząd poczty.

6. Cudzoziemcy nie płacą podatków

7. Konsulowie cudzoziemscy posiadają szeroką kompetencję względem swych współobywateli.

Kompetencja ta polega na tem, że konsulowie mogą wydawać obowiązujące regulaminy policyjne, mogą czynić rewizje, oraz w niektórych razach wydać a la c swych współobywateli z terytorjum ottomańskiego, o ile ci osłatni naruszają spókoj i porządek publiczny.

8. Cudzoziemcy korzystają ze sądów konsularnych. Znaczący to, że w sporach między dwoma cudzoziemcami tej samej narodowości pełną kompetencję posiada sąd konsularny. W razie sporu między cudzoziemcem oraz poddanym tureckim kompetencja należy do sądów mieszanych (głównie w sprawach handlowych). W sprawach karnych, w poszczególnych wypadkach kompetencję posiadają sądy ottomańskie.

9) Cudzoziemcy posiadają swobodę obrządków religijnych, oraz pielgrzymek. Turcja toleruje na swem terytorjum świątynie różnych wyznań, oraz zezwala na pielgrzymki do miejsc świętych. Ze wszystkiego powyższego widzimy, że system kapitulacji jest ograniczeniem kompetencji terytorjalnej, i rozszerzeniem kompetencji osobistej. Przy swoim rozwoju system ten krzywdzi państwo, na terytorjum którego się rozwija.

Nic więc dziwnego, że Turcja już od wieku czyniła wszelkiego rodzaju kroki w celu uwolnienia się od poniżającego ją ustroju.

Na kongresie paryskim 1856 r. wystąpiła Turcja energicznie, żądając zniesienia kapitulacji, lecz ówczesne konjunktury polityczne nie sprzyjały wypełnieniu żądań Turcji. Młodoturcy w latach 1908—9 czynili kroki w tymże kierunku, lecz skutek był prawie tak nikły, jak w 1856 r., gdyż rezultat ograniczył się do protokołu austriacko-tureckiego z r. 1909, w którym Austria wyraża zgodę na zniesienie kapitulacji, o ile się reszta państw na to zgodzi.

W r. 1912 Włochy dają Turcji podobne przyrzeczenie.

Jedynym do wojny europejskiej pozytywnym rezultatem starań tureckich było zrzenie się kapitulacji w Turcji przez Brazylię w r. 1912.

Obecna wojna pomogła Turcji w jej dążeniach narodowych, do niezawisłości i pierwszym krokiem w tym kierunku jest zrzucenie przez Turcję jarzma kapitulacji, który a la longue oraz przy stanie politycznym XX wieku stawał się coraz bardziej uciążliwym i poniżającym dla Państwa Ottomańskiego.

Z. L.

Kronika

— (r) Z Polskich Kursów Pedagogicznych.

Ponieważ część gmachu przy ul. Średniej 14, wraz z salą aktową na I-m piętrze zajmują władze wojskowe na schronisko dla żołnierzy, z d. 15 b. m. Polskie Kursy Pedagogiczne przenoszą się na nową siedzibę, a mianowicie do sali b. kasy powiatowej przy ul. Dzielnej 44. Pomieszczenie to ulegnie przedtem gruntownemu odnowieniu.

— (a) Z przemysłu i handlu.

W handlu miejscowym w ubiegłym tygodniu powstało powne ożywienie. Przyjechało do Łodzi wielu drobnych kupców z prowincji, którzy zakupują tańsze towary manufakturowe, wyroby galanteryjne, importowane z Niemiec, towary wiosenne i letnie.

Pomimo znacznej liczby przyjezdnych kupców, transakcje dokonywane są na bardzo małe sumy; sprzedaż hurtowa mniejszą jest obecnie od przedwojennego detalu.

Oprócz tego w tych dniach do Łodzi zawitało kilku komisjonerów większych warszawskich firm manufakturowych celem zakupu towarów wiosennych na sezon nadchodzący.

| (r) Narada kupców.

Jak się dowiadujemy, z ramienia miejscowego Komitetu Giełdowego i

kupiectwa łódzkiego udała się do Warszawy specjalna delegacja, celem naradzenia się z kupiectwem tamtejszem w najpilniejszych sprawach zawodowych, oraz w kwestji moratorium.

— (r) Kooperatywa urzędników magistratu.

Delegacja Zaprojektowania miasta zajęta jest projektem utworzenia kooperatywy dla urzędników Magistratu i Zarządu Cywilnego.

— (r) Sprostowanie.

Warszawskie Akc. T-wo Pożyczkowe (Lombard Akcyjny) Oddziały Łódzkie: I Zachodnia 31 i II Pasaż Meyera Nr. 11 (Mikołajewska 23) podaje do wiadomości, iż w wykazie w wykazie numerów zastawów podlegających sprzedaży z licytacji w dniu 22 marca 1916 r., zamieszczonym w Nr. 63 „Nowego Kurjera Łódzkiego“ z dnia 4 marca r. b. następujące numery zostały opuszczone:

W oddziale I Zachodnia 31. 10588, 18640, 28409, 48277, 49890, 76050, 82245, 97123, 118338, 120387.

W oddziale II Pasaż Meyera 11 (Mikołajewska 23). 9256, 100088, 172162, 182242, 191628, 200893, 201983, 204037, 211456.

— (r) T. K. O. (Podleśna Nr. 1. Istniejąca przy Tow. Krzew. Oświaty Sekcja Nauczania Dorostych Analifetów organizuje obecnie lekcje czytania i pisania w lokalu III Wypożyczalni Książek T. K. O. (ul. Piotrkowska 309 Górny Rynek). Zapisy przyjmują się w bibliotece w środy od 5—7-ej i niedziele od 10—11 ej.

— (a) Z Wydziału wydawania przepustek na wywóz.

Wydział wydawania przepustek na wywóz towarów, przy Delegacji Zaprojektowania miasta, przeniesiony obecnie do gmachu filii starego magistratu przy Nowym Rynku № 14, czynny jest codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł., oraz od 3 do 7 wiecz.

— (a) Kąpiele dla robotników piekarskich.

Stowarzyszenie właścicieli piekarni, stosując się do wymagań higieny, postanowiło otoczyć ściślejszą kontrolą stan zdrowotności pracujących w piekarniach. Każdy pracownik piekarniany musi co najmniej raz na tydzień wiaść gruntowną kąpiel i odpowiednie zaświadczenie złożyć w lokalu Stow. przy ul. Średniej 13.

— (a) Podwyższenie cen na rekwirowane metale.

Wydział gospodarki powiatowej podwyższył ceny za rekwirowane wyroby metalowe.

— (r) Z tanich kuchen.

W braku ziemniaków tanie kuchnie ludowe i robotnicze przygotowują obecnie obiady z kaszą, krupniki i kapuśniaki.

— (r) Mięso tanieje.

W ciągu ostatnich dni ceny mięsa w Łodzi nieco spadły.

— (r) W Klinice Położniczej przy żyd. Tow. dobr.

Było w lutym 78 chorych, w tej liczbie 68 porodów, 10 operacji. Dzieci żywych urodziło się: płci męskiej 40, płci żeńskiej 30, jedno nieżywe, dwoje bliźniąt.

— (a) Kradzieże w ogonkach.

W ostatnich czasach liczni rzemieślnicy operują z powodzeniem wśród „ogonków“, wystających przed piekarniami. Robotę złodziejom ułatwia ta okoliczność, że nasze kobieciny w oczekiwaniu swej koleki trzymają pieniądze na chleb już przygotowane, złodzieje zaś urządzają sztuczny ścis, w którym łatwiej jest reskamotować pieniądze.

Ze związków i stowarzyszeń.

× (r) Ze Zgromadzenia kupców.

Dowiadujemy się, że zgromadzenie kupców rozpoczęło wypłacanie kupony ob obligacji, emitowanych na budowę szkoły handlowej. Wypłatę uskuteczniła Bank Handlowy w Łodzi.

× (r) Ze Stow. pracowników notarjatów m. Łodzi.

Na pierwszym posiedzeniu organizacyjnym zarządu Stowarzyszenia pracowników notarjatów m. Łodzi uskutecznił podział mandatów w sposób następujący: Prezesem zarządu został p. Wacław Szczurowski, wiceprezesem p. Franciszek Kaucz,

skarbnikiem p. Antoni Sabowski, jego zastępcą p. Kazimierz Kasatudzki, sekretarzem p. Belesław Pietrzak, pomocnikiem sekretarza p. Stanisław Błaszczyński.

× (r) Kooperatywa „Metalowiec“ zwraca się do swoich członków, którzy jeszcze nie zwrócili książeczek członkowskich do obliczenia procentu za wybrane towary o zwrot takowych; książeczki muszą być zwrócone w przeciągu dwóch tygodni, po tym terminie procenty nie będą obliczane.

× Ze Stow. Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych w Łodzi.

W piątek, dnia 10 go marca r. b. odbędzie się w lokalu Stow. (Spacerowa 21) wieczór dyskusyjny na temat: „Ogólne Zebranie“ Referent p. J. Szwajcer. Początek punktualnie o godz. 8-ej wieczór. Bardzo pożądanym byłoby aby się na ten wieczór zjawiła większa ilość członków.

— (r) Z Konstantynowa.

Dzięki inicjatywie tutejszej młodzieży została otworzona we środę dnia 1 marca żydowska tania kuchnia, która wydaje dziennie przeszło 120 obiadów po 3 kop.

Zarząd stanowią p. p. dr. med Stanisław Rechszaft, inżynier Juljusz Grossbart i p. H. Szatau

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi 6 obywateli naszego miasta.

Z Warszawy.

:: Wydział budowlany.

Główna Rada Opiekuńcza powołała do życia Sekcję budowlaną, która rozpocznie swe czynności 1-go kwietnia; zadanie jej polegać będzie na udzielaniu pomocy fachowej przy odbudowie polskich wsi i miast, jak również na przygotowywaniu materiałów budowlanych. Projekty, dotyczące odbudowy miast, łącznie z planami domów, podlegają zatwierdzeniu odpowiedniego wydziału przy Zarządzie Cywilnym.

:: Podatek od zabaw.

Władze niemieckie zatwierdziły bez zmian projekt Zarządu Miasta, dotyczący wprowadzenia podatku od rozrywk. Podatek ten wprowadzony został chwilą zatwierdzenia go przez władze.

Z prowincji

△ Samorząd w Piotrkowie.

Grono osób w Piotrkowie podjęło inicjatywę wypracowania projektu samorządu miejskiego. Inicjatywa ta narazie znalazła swój wyraz w tymczasowym projekcie ustanowienia zarządu m. Piotrkowa.

Według projektu, obejmującego 56 artykułów, zarząd miasta składa się: z rady miejskiej, z prezydenta i właściwego zarządu oraz z organów wykonawczych. Wybory radnych, oraz ich zastępców, ważne tylko na czas wojny i 6 miesięcy po zawarciu pokoju, odbywać się mają niezwłocznie po zatwierdzeniu ustawy. Liczba radnych składać się ma z 40 osób i 8 zastępców. Prawo uczestnictwa w wyborach posiadają mężczyźni, liczący co najmniej 25 lat, i posiadający w mieście nieruchomość wartości powyżej 3,000 rb., opłacający co najmniej 3 rb. rocznie podatku mieszkaniowego i cenzus naukowy—ukończoną szkołę średnią.

(Kurier Warsz.)

△ Lubelskie Tow. Krzewienia Oświaty.

Dzięki usilnym zabiegom grona działaczy z lubelskiego powołano do życia w Lublinie nową placówkę oświatową p. n. „Tow. Krzewienia Oświaty“, wzorowane na pokrewnych instytucjach w Królestwie i w Galicji.

Towarzystwo urządzić będzie wykłady, kursy wieczorne, artystyczne i t. d.

Do dalszych nieco zamierzeń Towarzystwa należy założenie uniwersytetu włościańskiego na wzór podobnych instytucji duńskich i szwedzkich.

Z bliska i z daleka.

§§ Wilno.

Władze okupacyjne powołały do życia Radę Szkolną. Do Rady należą: ks. Jasiński, dyrektor Kościatkowski, radny Niedziałkowski, rabin Rubinstein, dr. Szabad, prof. Gurewicz, dr. Bakschis, dr. Szaulis, na-

uczycielka Jul. Moenke, pastor Tittelbach i von Letzkiewicz.

Przewodniczącym rady jest nadburmistrz niemiecki, jego zastępcą radca szkolny.

Sala Koncertowa.

XX Koncert Symfoniczny Ł. O. S. dyrygent. p. Aleks. Turner, solista: p. Felix R. Mendelssohn.

W poniedziałkowym koncercie Symfonicznym Ł. O. S. pod dyrekcją p. Aleksandra Turnera przyjmował udział młody wiolonczelista p. Felix R. Mendelssohn z Berlina, który wykonał z towarzyszeniem orkiestry trudny, lecz niezbyt ciekawy „Koncert wiolonczelowy“ Lalo. Z wykonania tego koncertu wnioskować można, że p. Mendelssohn jest artystą początkującym, lecz rokującym jak najlepsze nadzieje na przyszłość. Daleko już rozwinięta technika, czystość tonu, umiejętne frazowanie, temperament i uczuciowość—przy jednoczesnym braku siły, poletu i indywidualizmu, które przy studiach wyrobić się mogą—oto cechy gry p. Mendelssohna.

Koncert wykonany był technicznie dobrze—lepiej jednakże przypadł do gustu słuchaczy „Modlitwa“ kompozycja bezpretensjonalna ojca artysty, wykonana na „bis“, za którą obdarzono wykonawcę hucznie oklaskami.

W dziale czystej orkiestrowej usłyszeliśmy „Symfonię“—A-moll. Aleks. Turnera. Dzieło to, które ze względu na formę i budowę, opartą na tematach o charakterze tanecznym, nazwałbym raczej „Suitą“—posiada dobrą instrumentację i dużo ładnych motywów i melodyj, umiejętnie przeprowadzonych.

Do najlepszych części „Symfonii“ zaliczyć należy część drugą t. zw. „Romans“ z solo skrzypcowym i wiolonczelowym, do najslabszych zaś z punktu widzenia czysto muzycznego—część ostatnią „finale“.

Ogólnie biorąc przyznać należy panu Turnerowi talent kompozytorski o szerszych rozmiarach, szkoda tylko, że z kompozycjami jego tak rzadko na koncertach się spotykamy.

Z innych numerów programu duże wrażenie wywarła bez zarzutu wykonana „Muzyka“ Ed. Griega do poematu „Sigurd Jorsalfar“ Bjornstjerne—Bjornson'e oraz uwertura „Anakreon“ Cherubini'ego.

Dyrektora Turnera oraz orkiestrę obdarzono hucznie oklaskami.

Ign. W-n.

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Baśń o królowej Róży.

Onegdaj i wczoraj w teatrze Polskim odegrano na cel dobroczynny „Baśń o królowej Róży“, wykonaną przez dzieci inteligencji naszego miasta. Naturalnie widownia wypełniła się po brzegi naszymi Milusińkami, z ciekawością i rozgwarem wyczekującami podniesienia zastony.

Najwięcej starań, pracy i mozół dołożyli: pani Krąkowska i panna Zofia Lipińska nad szkicowaniem i artystycznym wykonaniem 50-ciu trudnych, a bardzo gustownych pod względem zarówno kompozycji jak i kolorytu kostjumów oraz p. Michałowski nad wyuczeniem i wyreżyserowaniem 50-ga dzieci, z których wiele odznaczyło się doskonałą dykcją i wdziękiem ruchów. Pierwszy i ostatni obraz wypadły doskonale; tańce: walc i polonez wykonane zostały bez zarzutu; żywy obraz był bardzo malowniczym. Z pomiędzy wykonawczyń wyróżniały się panienki, grające Królową Różę, Georginję, Pazią królowej, zwłaszcza zaś Zaba była nieporównana, wywołując wybuchy śmiechu Milusińkich z widowni. Przedstawienie „Baśni“ powtórzone będzie jeszcze raz w niedziele popołudniu.

— We czwartek, 9 b. m. dyrekcja wystawia na ogólne żądanie dramat narodowy „Kościuszko pod Racławicami“ z udziałem całkowitego chóru Imienia Montuski.

Pokup na bilety nader ożywiony. — W sobotę, wobec zaprosin naszego zespołu artystycznego do Pabjanic, gdzie o-

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę zwłokom

Ś. p. ADAMA SIEKIERSKIEGO

a w szczególności Szan. Duchowieństwu i Cechowi Stolarstwu składają serdeczne Bóg zapłać pozostali w smutku

Córka z mężem.

ogranym będzie dramat „Mściciel” — widowisko u nas zawieszono.

— W niedzielę o 3 po południu ukaże się przednie wystawiona „Baśń o królowej Róży”, doznając stale dużego powodzenia; — wiecz. zaś o 7 i pół ukaże się zawsze mile widziana sztuka historyczna z powieści H. Sienkiewicza „Kmicie”, w której czynnym jest cały personel artystyczny.

— W próbach: „Zygmunt-August” (Złote wiezy), „L. Rydla i „Faworyt Katarzyny II”, sztuka Juliana Moersa z Poradowa.

Nowa opera Eugenjusza D'Alberty.

Eugeniusz D'Albert, znakomity muzyk i kompozytor którego w tych dniach usłyszymy w naszym mieście wystawia obecnie w Dreźnie swoją nową operę p. t. „Martwa oczy”

Na próbie generalnej która odbyła się 4 marca w Królewskiej Operze, dzieło „D'Alberty” znalazło ogólny poklask.

Piękna i głęboka muzyka, jako też poważna i ciekawa treść opery sprawia wielkie wrażenie i tłumy zarzuca przeciwko szczegółom. Opera ta jest najlepszym i najdojrzalszym utworem wielkiego kompozytora.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielką Kwatera Główna, 7 marca.

Wschodnia widownia wojny.

Położenie jest naogół niezmiennione.

Bałkańska widownia wojny.

Położenie jest naogół niezmiennione.

Zachodnia widownia wojny.

Bagnetem wyrzucono mniejsze oddziały angielskie, które dotarły wczoraj po silnym przygotowaniu ogniowym, do naszych rowów na północno-wschodzie od Vermelle. W Szampanji odzyskano w niespodziewanym natarciu nasze stanowisko, na wschodzie od Maison de Champagne, w którym usadowili się francuzi 11 go lutego, wzięto przytem do niewoli 2 oficerów i 150 żołnierzy. W Argonach na północno-wschodzie od La Chalade, przesunęliśmy nieco naprzód nasze stanowiska w związku z większym wybuchem. W obrębie Mozy ponowiono ogień artyleryjski na zachodzie od rzeki, z tamtąd na wschodzie utrzymuje się on w średniej sile. Pominąwszy potyczki wojsk wywiadowczych z nieprzyjacielem, nie doszło do walk z bliska. Na Voevre wzięto dziś rano szturmem wieś Fresnes. W niektórych domach na zachodnim krańcu miejscowości trzymają się jeszcze francuzi, stracili oni przeszło 300 jeńców. Jeden z naszych statków napowietrznych obrzucił gęsto bombami zakłady kolejowe w Barle Duc.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, (Urzędowo) 7 marca.

Rosyjska widownia wojny.

Oddziały armji generał-pułkownika arcyksięcia Ferdynanda, wyrzuciły nieprzyjaciela z szańców pod Karpitówką i usadowiły się w nich. Na północno-zachodzie od Tarnepola, austriacko-węgierski oddział wywiadowczy wyparł rosjan z okopu długości 1000 metrów. Stanowiska nieprzyjaciela zasypano. Tak w tej okolicy jak i nad Dniestrem i na gra-

nicy besarabskiej była wczoraj bardzo żywą obustronna walka działowa.

Włoska i południowo-wschodnia widownia wojny.

Położenie jest niezmiennione. Nie ma szczególnych wydarzeń.

Zastępca szefa sztabu generalnego
Hoefler,
marszałek polny porucznik.

Komunikaty rosyjskie.

PIOTROGRÓD, 6 marca.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 5 marca:

Front zachodni: W pobliżu Iłuk-szty wysadziliśmy wczoraj 14 min. O posiadanie wyrw rozwinęła się zacięta walka. Sześć wyrw znajduje się silnie w naszym posiadaniu. Podczas walki o jedną z wyrw Niemcy wtargnęli wśród ciężkich strat do nawpół zburzonego blokhauzu.

W nocy na 4 marca około godziny 3-ej zaatakowali Niemcy półtoragodzinnem przygotowaniem wieś Alsewicz, na południu od Kraszyna 12 km. na północno-wschód od dworca kolejowego w Baranowiczach. Atakujących odrzuciliśmy.

Na froncie generała Iwanowa wywiadowcy nasi znieśli kilka posterunków, oraz obsadzili wysunięty naprzód rów pod Michalcami, na północnym-zachodzie od Uścieczka, poczem odparli trzy ataki nieprzyjaciela, wykonane w celu odzyskania tego rowu.

Nad Dniestrem, w pobliżu Zamuszyna, spowodowaliśmy wybuchy min, które uszkodziły część rowów nieprzyjacielskich. Wyrwy w wysuniętych rowach obsadzone zostały przez oddziały nasze.

Front kaukaski: W dalszym ciągu trwa pościg za Turkami.

PIOTROGRÓD, 7 marca.

Urzędowy komunikat rosyjski z dnia 6-go marca donosi z frontu kaukaskiego, między innymi, co następuje: Wojska nasze pod silną osłoną ognia naszej floty wylądowały i zajęły w nocy 4 marca Atinę, na wybrzeżu morza Czarnego, na wschód od Trapezundu (100 kilometrów), a za pomocą silnego natarcia w kierunku południowym zmusiły Turków do opuszczenia ich pozycji. W walce tej wzięto do niewoli 2 oficerów i 280 żołnierzy. Zdobyto 2 działa oraz amunicję artyleryjską i karabinową. Podczas pościgu, rannym 5 marca, oddziały nasze zajęły wieś Mapaora (85 kilometrów na wschód od Trapezundu) pomiędzy Atiną i Riza (65 kilometrów na wschód od Trapezundu).

Przemówienie Szingarewa.

SZTOKHOLM, 7.3. Podczas rozpraw budżetowych w Dumie kadet Szingarew w dwugodzinnem przemówieniu występował gwałtownie przeciwko projektowi budżetowemu.

Zwracał się również głównie przeciw nowemu projektowi prawa, podanemu przez Barka, który przewiduje wypuszczenie większej ilości banknotów. Powodem ztego, przyjęcia pożyczki zagranicznej miało być rozwiązanie Dumy, którego dopiął Goremykin za plecami Barka, co naturalnie nie było po myśl koalicyj. Warunki, podyktowane przez Anglię tak dalece obrażają godność narodową Rosji, że przy przyszłych układach należy zaprotestować przeciw powtórzeniu się podobnego warunku, gdyż podziałyłoby to ujemnie na wojsko i naród.

Mówca dowodził dalej, że w Rosji cały system rządowy jest przestarzały. Rząd w Finlandji uprawia nadal politykę ucisku, nie bacząc, że

stosunki z Szwecją zaostrzają się coraz bardziej. W Galicji zanotowano szereg faktów, dowodzących o wprost haniebne postępowaniu administracji rosyjskiej. Któż teraz jeszcze pójdzie za takim rządem? Ani Duma, ani arystokracja, ani duchowieństwo. Ręka w rękę z rządem idzie jedynie Szezegłowitow i jego klika. Chociaż rząd stawia ogromne przeszkody zwycięstwu, to jednak my, powiedziam mówca, zdołamy zwyciężyć. Wbrew jego woli.

Ultimatum niemieckie.

BUKARESZT, 7.3 Nie potwierdzona jeszcze żadną depeusza donosi z Malty: Niemcy przysłały Portugalji ultimatum z żądaniem wydania skonfiskowanych okrętów w ciągu 48 godzin.

Zaostrzenie stosunków.

KOPENHAGA, 7.3. Dzienniki paryskie donoszą z Lizbony:

Rząd portugalski zawiadomił urzędowo rząd niemiecki, że nie odstąpi od konfiskowania okrętów niemieckich, przebywających w portach Portugalji. Wobec tego, oraz ze względu na ton ostatniej noty niemieckiej, z wszelką pewnością należy w najbliższej przyszłości oczekiwać odwołania posła niemieckiego z Lizbony. Zerwanie stosunków dyplomatycznych równałoby się rozpoczęciu kroków wojennych pomiędzy Niemcami a Portugalją, która faktycznie prowadzi już wojnę z Niemcami w różnych kolonjach afrykańskich.

CHRYSTANJA, 7.3. Z Lizbony donoszą pod datą dzisiejszą:

Rząd przystąpił pośpiesznie do zarządzenia środków obronnych. Pogaszono latarnie morskie. Dniem okręty zawijające do portów poddawane są ścisłej kontroli. Portugalskie okręty wojenne kładą w wybrzeża.

4 marca 200 rodzin niemieckich opuściło Portugalję, udając się do Hiszpanji. 5 marca wyruszyły w drogę dalsze partie Niemców.

Posel niemiecki przebywa jeszcze w Lizbonie.

Stronictwa w Portugalji.

GENEWA, 6.3. Sesja parlamentu portugalskiego odbędzie się dopiero 13 marca. Podług doniesień korespondenta „Tempsa” z Libawy prowadzone są rokowania w celu zbliżenia stojących u steru demokratów z ewolucjonistami, których leader'em jest Almeida.

Venizelos u króla Konstantego.

BUKARESZT, 7-go lutego. Z Aten donoszą, że król Konstanty przyjął na audjencji Venizelosa serbskiego i prezesa ministrów. Włoski przywiązuje wielką wagę do tych audjencji, które stały w związku z nową organizacją wojska serbskiego na Korfu. Dziennik Venizelosa „Patries” zwraca się stanowczo przeciwko twierdzeniom, jakoby Venizelos był przeciwnikiem króla.

Atak lotniczy na Anglię.

LONDYN, 7.3. Ministerjum wojny donosi, że w onegdajszym ataku zeppelinów na Anglię wzięły udział trzy balony sterowe. Przepląnąwszy nad wybrzeżem rozeszły się one w różnych kierunkach. W okolicach, które odwiedziły, rzuciły ogółem około 40 bomb, które zabiły 3 mężczyzn, 4 kobiety i 5 dzieci, oraz raniły 33 osób.

Przeciw wywozowi broni.

AMSTERDAM, 7.3. Z New Yorku donoszą, że petycja, domagająca się zabronienia wywozu broni, zawiera 1,088,697 podpisów.

Eksplozja w St-Denis.

KOLONJA, 6.3. „Kölnische Zeitung” pisze w sprawie katastrofy pod Paryżem:

Jakkolwiek paryska cenzura nie przepuszcza żadnych wiadomości, dotyczących eksplozji w St-Denis, faktem jest, że prawie cały fort został wysadzony. W forcie znajdowały się ogromne zapasy amunicji. W sobotę o godz. 9 i pół rano rozległ się straszny huk i tysiące zabudowań w promieniu kilkuset metrów wyleciały w powietrze. Okolice fortu, pisze „Petit Parisien” przedstawiają okropny widok.

Stosunki gospodarcze w Rumunji.

W Rumunji, utworzono wojenny zakład obrotu zbożem, powołano do życia centralną komisję sprzedaży zboża. W ostatnich czasach zorganizowano ją w urząd i wyposażono w prawo udzielania pozwoleń wywozowych i przewozowych, oraz rozporządzania obcimi wagonami, które wchodzi do kraju z importowanym towarem. Komisja zgłosiła szereg artykułów, które z tytułu kompensaty za towary importowane wolno wywozić z Rumunji. Są to: konserwowane jaja, mięso wołowe, wieprzowe i owcze, tłuszcz świński, solone jelita, wełna, skóry owcze, sery, wyroby mączne, jarzyny, groch, fasola, mąka kukurudzana, sól, rośliny pastwne, nafta, oleje mineralne, oleje roślinne, benzyna, makuchy, spirytus, koniak, słoma i otręby.

Obecnie pozwolono na wywóz do Austro-Węgier 14 cystern spirytusu, 3 wagony nasion koniczyzny, a według doniesień dziennikarskich także 500 tonn olejów mineralnych, oraz przewóz z Bułgarij 30 wagonów kukurydzy dla Niemiec. W rumuńskich portach nad Dunajem znajdują się znaczne zapasy towarów, pochodzących z Turcji i Bułgarij, przeznaczonych do Austro-Węgier i Niemiec. Z Turcji nadeszło 50 wagonów tytoniu i 20 wagonów opium, z Grecji 200 pakietów pocztowych, zawierających suszone jelita, z Bułgarij 55 wagonów tytoniu, 617 wagonów fasoli, 30 wagonów gęsi, 20 wagonów jaj, 40 wagonów kiełbasy, 20 wagonów tłuszczów i znaczne ilości zboża. Przewóz odbędzie się przez Ramadan i Predeal.

Zauważyć jeszcze należy, iż według półurzędowych doniesień centralna komisja zgodziła się na sprzedaż dalszych 100,000 wagonów zboża na rzecz austriacko-węgierskiego konsorcjum i upoważniła delegatów do podpisania kontraktu pod warunkiem, że zaliczka będzie podwyższona z 40 na 60 milionów, oraz że zawrze się z Bankiem narodowym układ w sprawie kursu marek. W szczególności chodzi o 70,000 wagonów kukurydzy i 30,000 wagonów pszenicy i innych produktów zbożowych.

Przewóz do Austrii odbywać się ma bądź koleją, bądź drogą wodną. Żegluga na Dunaju jest zatem obecnie czynnikiem bardzo ważnym. Ciekawę są liczby statystyczne, odnoszące się do zamarzania i odtajania rzeki. Otóż w ciągu 78 lat (1837 do 1915) Dunaj 15 razy wcale nie zamarzał, raz nawet przez trzy zimy z rzędu. Najwcześniejszym terminem zamarznięcia był dwa razy 6 względnie 7 grudnia, najpóźniejszym odtajania 29 względnie 30 marca. Czasokres zamarznięcia wynosił najmniej 12, najwięcej 96 dni. W zimie 1914/15 Dunaj wcale nie zamarzał, również dotychczas w obecnej zimie.

(Czas.)

Wojna a moda.

Moda nie chce praw swoich stracić w czasie wojny. Z żywotnością, jaką nieraz okazują bezużyteczne a nawet szkodliwe zwierzęta, broni swojego przyswoju, a z niemałą chytrą przystosowuje się do chwili i wyszukuje okoliczności. Najjaskrawiej to widać w Londynie i innych wielkich miastach angielskich. A przyczynili się do tego — werbownicy. Ci panowie, ubrani w czerwone kurtki i uzbrojeni w trzeźnowe laseczki, spotykając na ulicy młodych ludzi, zdalnych do wojska, krzyczeli im:

— Wstyd! Wstyd! Czemu to to dzentelman nie idzie służyć ojczyźnie!

I czynili laseczką ruchy, naśladujące — chłostę. Panie wtedy obrzucały dzentelmena wzrokiem pogardy, poczem odwracały odeń swe twarze; policjanci zaś spływali energicznie i symbolicznie.

Młodzi ludzie przeto poczęli się brać na sposób i kazali krawcom szyć sobie kostiumy z khaki wojskowego i kroić je, jak mundury. Od-

ważniejsi nakładali na rękawy kolorową opaskę, znak ochotnika, wtedy zamiast pogardy spotykała ich na ulicy sympatja — bardzo tanio w dodatku kupiona.

W Niemczech kwestja mody wojennej była przedmiotem narad potężnego Związku dla męskiej mody, który odbył w Berlinie niedawno zjazd generalny, bardzo licznie reprezentowany. Jak pisze „Berliner Tageblatt“, na zjeździe tym wyjaśniło się pewne, dla mody ważne nieporozumienie: Oto rozpowszechniło się między krawcami przekonanie, skutkiem mylnego zrozumienia zarządzeń władzy, że wszystkie materiały jednobarwne podlegają sekwestrowi. Tymczasem tak wcale nie jest. A nawet intendentura niemiecka, dzięki swej przezorności, posiada zapasy materiałów ubraniowych na dłuższy czas. Niemiecki krawcy okazali bardzo żywe zadowolenie z tego, że swobodnie używać będą mogli materiałów jednobarwnych, poczem postanowili, że modnymi będą w najbliższym sezonie materiały kilku-barwne, prążkowane i kratkowane. Czesta to konsekwencja w dziedzinie mody.

Na jesieni i w zimie roku 1916 nie stanie, jak i dotychczas, na przeszkodzie, aby ubiory męskie były możliwie urozmaicone. Tylko paleta stana się dłuższa i dzwoniawiejsza, z talją natomiast krótszą. Co do wieczorowego stroju, to męczyzna ma dziś pozostawioną szeroką swobodę. Smoking, tembardziej frak, przestał być obowiązującym do teatru, nawet na premjery i do klubu, — w samym Londynie, stolicy snobizmu. Zwyczaj marynarka demokratyczna uzyskała kompletne równouprawienie.

Obwieszczenie.

Wyrokiem Cesarsko-Niemieckiego Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20, stycznia 1916 r. skazano na śmierć, za rabunek na drogach, poddanych rosyjskich:

- 1) Józefa Deszczyńskiego, przedzalnika z Łodzi.
- 2) Andrzeja Janowskiego, robotnika z Małych Łągiewnik.
- 3) Wojciecha Janowskiego, robotnika rolnego z Małych Łągiewnik.
- 4) Bronisława Janowskiego z Małych Łągiewnik.
- 5) Władysława Janowskiego, robotnika rolnego z Małych Łągiewnik.

Wyrok spełniono dziś rano o godzinie 7, przez rozstrzelanie.

Łódź, dn. 4 marca 1916 r.

Gubernator wojenny:

Barth,
generał-porucznik.

Obwieszczenie.

Wyrokiem sądu polowego z dnia 2 marca 1916 r. skazano na śmierć poddanych rosyjskich:

- 1) Wincentego Górniaka, robotnika z Na-górki.
- 2) Antoniego Bartesika, robotnika z Gacina

ponieważ posiadali oni broń palną i używali jej w napadach rabunkowych, na mieszkańców kraju.

Wyrok spełniono dziś rano o godzinie 7 e), przez rozstrzelanie.

Łódź, dnia 4 marca 1916 r.

Gubernator wojenny:

Barth,
generał-porucznik.

Obwieszczenie.

Powołując się na moje rozporządzenie z dnia 12-go stycznia 1916 r. niniejszym obwieszczam, że podatek patentowy ściągany będzie:

w poniedziałek dn. 6 marca r. b.	
w wtorek " 7 " "	
w środę " 8 " "	
w czwartek " 9 " "	

od osób uległych podatkowi zamieszkałych przy ulicy Mikołajewskiej a

w piątek dn. 10 marca i	
w sobotę " 11 "	

od osób uległych podatkowi przy ul. Spacerowej i Nowo Spacerowej zamieszkałych.

Łódź, dnia 3 marca lutego 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Obwieszczenie.

Miejscowa Cesarsko-Niemiecka kasa policyjna, Spacerowa № 14 I przyjmuje zapisy na 4-ą niemiecką pożyczkę państwową.

Cena pożyczki wynosi:
za 4 i pół proc. asygnacje skarbowe po 95 mk.
" 5 proc. pożyczkę państwową przy zająaniu sztuk 98,50
" 5 proc. pożyczkę państwową przy wniesieniu do księgi długów państwowych po 98,30

Szczegółowe warunki zapisów na pożyczkę są do przejrzania w kasie policyjnej. Zapisywać się jednakoż można na każdą sumę dzielącą się przez 1000. Zapisujący się mogą, począwszy od 31 marca r. b., w każdym czasie wpłacać przydzielone im sumy całkowite.

Obowiązani oni są zapłacić:
30 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 18 4. rb.

20 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 24 5. rb.

25 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 23 6. rb.

25 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 20 7. rb.

Również zapisy do 1000 marek nie potrzebują być do 1-go terminu wpłat wniesione całkowicie.

Łódź, dnia 3 marca 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

6-1

Rozporządzenie

o zobowiązaniu płacenia procentów.

§ 1.

Następne specjalne przepisy ustanawia się dla zobowiązań płacenia procentów od należności pieniężnych za czas od 1-go sierpnia 1914 r. do 31-go marca 1916 r.

Co do zobowiązań płacenia procentów za resztę czasu obowiązuje nadal prawo dotychczasowe.

Przepisy specjalne nie stosują się do należności umorzonych, zanim niniejsze rozporządzenie otrzymało moc obowiązującą.

§ 2.

Stopa procentowa wynosi 7 i pół proc.; jeżeli mocą umowy lub innej czynności prawnej procenty zostały inaczej ustanowione, w takim razie obowiązują dana umowa lub czynność prawna.

§ 3.

Procenty winny być płacone za czas powyżej (§ 1 ustęp 1) oznaczony. Długi, płatne po 31 lipca 14 r. należy oprocentować od dnia płatności.

§ 4.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi natychmiast w życie.

Warszawa, dnia 1 lutego 1916 r.

Generał-gubernator.
podp. **von Beseler.**

Powyższe rozporządzenie ogłoszone w № 22 Dziennika Rozporządzeń dla Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego z dnia 15 lutego 1916 r. podaje niniejszym do publicznej wiadomości.

Łódź, dnia 5 marca 1916

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
podp. **v. Oppen.**

Obwieszczenie.

Ze względów sanitarnopolicyjnych przeprowadzka do letnich mieszkań na wieś aż do dalszego rozporządzenia dozwoloną jest li tylko za mojem zezwoleniem.

Władze gminne otrzymały rozkaz o każdym przybyciu letników, bądź to własnych lub też do wynajętych mieszkań letnich, natychmiast donieść Cesarsko-Niemieckiemu Prezydium Policji, Oddział I.

Łódź, dnia 4 marca 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Obwieszczenie.

Wyrokiem sądu polno wojennego przy Cesarsko-Niemieckiej Gubernacji Wojakowej Łuków z dnia 28 lutego 1916 r. został robotnik Szymon Ostapowicz z Dembowlachów na śmierć skazany,

ponieważ aż do ostatniego czasu dwie fusje posiadał i do kłusownictwa używał, i ponieważ oprócz tego napad łupieżny na polskiego włościanina popełnił.

Wyrok został dzisiaj rano o godzinie 7 przez rozstrzelanie wykonany.

Łuków, dnia 4 marca 1916 r.

Gubernator Wojenny.

Obwieszczenie.

Nieszkąjący w Łodzi oraz w okręgu Łódzkim a rozszczyjący protensje co do prawnego wsparcia familijnego krewni służących w wojsku niemieckim lub wystających przez rosjan poddanych niemieckich mogą się zgłaszać rano od 9-tej do 12-tej w Prezydium Policji, wydział VII.

Zgłaszający się muszą udowodnić swój niedostatek oraz poddaństwo niemieckie wy-stanego.

Łódź, dnia 6 marca 1916.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

3-1

Obwieszczenie.

Za zezwoleniem Pana Naczelnika Zarządu przy Warszawskim Generał-Gubernatorstwie Towarzystwo Ubezpieczenia Wzajemnego budowl i ognia w Królestwie Polskim, z siedzibą w Warszawie, swoje czynności na nowo rozpoczęło.

Interesy Towarzystwa będą w dotychczasowy sposób dalej prowadzone.

Jako urzędniczy Towarzystwa następujący panowie zostali przezemnie zatwierdzeni:

a) w powiecie łaskim

1. Jeometr Leon Banaszewski jako taksator.
2. technik Zygmunt G. basiewicz jako pomocnik taksatora.
3. Władysław Gruszczyński jako sekretarz.

b) w powiecie Brzezińskim

1. Inżynier Władysław Dobrzycki jako taksator.
2. technik Apolinary Tarczyński jako pomocnik taksatora.
- 3) Aleksander Szcutowski jako sekretarz.

Premja asekuracyjna muszą być nadal jak dotąd do kasy policyjnej za pośrednictwem wójta wnoszone.

Łódź, dnia 6-go marca 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Kurs rubla.

Łódź, 8 marca, 1916 r.

Na giełdzie berlińskiej płacono wczoraj za 100 rb. Mk. 177,75 (co odpowiada rb. 56,26 — za 100 marek).

Poszukuje się:

10,000 Robotników i Robotnic

(fachowców i niewykwalifikowanych) do przemysłu żelaznego i węglowego jak również do gospodarstwa wiejskiego.

Podróż darmo z miejsca zamieszkania aż na miejsce pracy. Wysoka płaca i dobre warunki pracy.

Zgłoszenia codziennie przyjmują Centrale Robotnicze:

- 1) W Pabjanicach, ul. św. Rocha 23
- 2) W Zgierz, Nowy Rynek. — —
- 3) W Łasku, w gmachu magistratu
- 4) W Zduńskiej Woli, ul. Łaska 287
- 5) W Ozorkowie, (na powiat Łęczycki) Rynek dom Lerke.

Bank Zachodni

Oddział w Łodzi,

Piotrkowska 52.

Piotrkowska 52.

ma zaszczyt podać do wiadomości, że przyjmuje

Asekuracje pożyczek premjowych 2-jej emisji r. 1866 od losowania amortyzacyjnego dnia 14 marca 1916 r.

Wydaje przekazy na Berlin i przyjmuje zlecenia na wypłaty, wykup frachtów i trat w Niemczech, Austrii i w krajach neutralnych.

Udziela pożyczek pod zastaw papierów wartościowych.

Doktor

B. Knichowiecki

ordynator szpitala Anny Marii.

Choroby dzieci.

Ulica Przejazd Nr. 6.

do 9 e) rano i 6-7 pop. w niedzielę i święta od 10-11 rano. 5301-15

Para koni

do sprzedania. Piotrkowska 199. Wiadomość w sklepie. 5394 3

Samodzielny monter

władający polskim i niemieckim językiem do montowania i rezerwoaru wodociągowego **poszukiwany** do Warszawy. Oferty sub. „A. B. C. 5“ w administracji „N. Kurjera Łódz.“ 5399-3-1

Codziennie świeżo paloną

KAWĘ TEODOR WAGNER,

ul. Piotrkowska Nr. 213.

Elektryczna palarnia kawy i skład towarów kolonialnych.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Używane

BIURKO amerykańskie

kupię.

Zgłoszenia listowne z podaniem ceny Pusta 11 m. 2 parter.

Kąpiele

w piątek i w sobotę

po 30 kop.

ul. Szkolna № 11.

Wieloletni samodzielny buchalter pierwszorzędnej instytucji bankowej i nauczyciel buchalterji w programizacji męzkim zorganizował

tanie wykłady buchalterji

Początek dla następnej grupy w tych dniach. Cena za kurs (2 miesiące) Rb. 7.50. Zapisy codziennie. Mikołajewska № 29 m. 17. 5311-3

Ofioszenia drobne:

Maszyny do szycia i meble dębowe sprzedam. Ul. Łągiewnicka 27 m. 8 Karczewski. 5357-10

A. Meble z trzech pokoi wyprzedam za bezcen. Główna 11 m. 16, w oficynie. 5401-1

A. Meble zupełnie nowe sprzedam bardzo tanio. Mikołajewska 40 m 2 5400-2

A. Meble z 3-ch pokoi sprzedam tanio. Piotrkowska 189-9. 4

Inteligentna panienska z dobrej rodziny obeznana dobrze z szyciem i haftowaniem, poszukuje posady. Oferty pod „E. G. 32“ do admin. „Kurjera Łódzkiego“. 5391-1

Maszynę do szycia zmuszona jestem sprzedać tanio. Rozwadowska 15 m. 19. II piętro. 5397-2

Prasowaczka zdolna potrzebna w pracy. Cegielniana № 2. 5396-1

Poszukuje się studenta (chrześcijanina) dobrego matematyka, do początków wyższej matematyki. Oferty z podaniem warunków w red. „N. K. Ł.“. Zachodnia 37, pod „Matematyka“

Woźny-inkasent z kaucją 100 rb. potrzebny zaraz do księgarń. Zgłaszać się od godziny 5 do 7. Piotrkowska 57. r3466-1

Zaginęła legitymacja № 2693. na imię Antoniego Witka, cegielnia Mauera. 5395-1

Zaraz tanio sprzedam garnitur szelony, kryty jedwabiem, tremo, gobelin, gramofon Konstantynowska № 15 m. 7. 5367-7

Zaginął dowód № 120168 Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31. 5380-3

agnit uwoły № 9709-9703 100878-102126 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia № 31. 5394-1